

פרס הופשטיין לתרגום שירה מיידיש – 2006

נימוקי חבר השופטים להענקת הפרס ע"ש דוד הופשטיין
על יצירה ספרותית ביידיש לשנת תשס"ו – 2006
למשורר יהודה גור-אריה

יהודה גור-אריה

יהודה גור-אריה הוא איש-עט רב-גוני ורב-תחומי – אפשר לומר: מולטי-מדיה חיה ויוצרת בשתי השפות: גם משורר, גם פרוזאי-מספר וגם מתרגם שירה ופרוזה מיידיש לעברית ולעתים, גם מעברית ליידיש. וזאת, בהיותו ישראלי בכל רמ"ח איבריו, וככזה הוא תופעה נדירה. יהודה גור-אריה שייך לדור הביניים של אנשי-העט בני זמננו, בתקופה שלאחר השואה, אשר שורשיו החלו צומחים בעולם שלפני החורבן – ב"עולם הישן", שהוכחד בשיא פריחתו התרבותית-חברתית. הוא יליד בסרביה הרומנית. נולד חמש שנים לפני פרוץ מלחמת היטלר ושלוש וחצי שנים מילדותו עברו עליו ועל משפחתו במחנה ריכוז רומני בטרנסניסטריה.

לאחר עלייתו ארצה בשנת 1950 החל יהודה בן ה-16 בדרכו הספרותית:

שניים משיריו הראשונים, שכתב ביידיש, נתפרסמו בכתב-העת היידי "ניוועלט".

בחלוף הזמן, לאחר שספג את היחודיות הישראלית, את האוויר והאווירה, את הנוף ואת השפה העברית – תחילה כחניך "עליית הנוער" בקיבוץ, בהמשך כחייל בנח"ל ולאחר מכן כחבר בקיבוץ אלומות ליד הכינרת, שם היה עובד אדמה ורועה צאן, חש עצמו יהודה גור-אריה ממש כבן הארץ. ואז גבר בו הרצון לממש את כשרונו הספרותי והוא החל להביע את חויותיו בחרוזי שיר, בעברית.

נטייתו ליסודיות המריצה אותו להשלים את ידיעותיו ואת לימודיו בתחום יעודו הרוחני: לאחר שהצליח להעשיר את נסיונו המעשי – תחילה כמגיה ולאחר מכן כעורך במדור ספרותי של עתון עברי מכובד, "מעריב", פנה ללימודי ספרות כללית וספרות יידיש ועברית באוניברסיטת תל-אביב. ועל אף נסיונו וידיעותיו שצבר במשך השנים, הוא גילה כאן את עושרן וקסמן של שתי הלשונות שבהן התנהלו חייו הרוחניים.

עם הזמן, בצד יצירתו העצמית – בעברית – החל יהודה גור-אריה לעסוק באופן אינטנסיבי בתרגום מן הספרות היידית, "לשון שיש בה אוצרות של זהב ויהלומים" כדבריו. וכאשר הוא עוסק במלאכת התרגום מיידיש, הוא חש עצמו "ככורה יהלומים, אשר בעמלו חושף הוא ממעמקי האדמה יהלום יקר", כפי שהתבטא בראיון בכתב-העת הספרותי "פסיפס". בעבודה זו רואה יהודה גור-אריה יעוד לאומי ממש: לחשוף ולגלות את "היהלומים" האלה למען העם היהודי כולו.

אולם יהודה גור-אריה ממלא לא רק תפקיד של "כורה יהלומים" בלבד, אלא הוא גם בבחינת "מלטש היהלומים",

המעניק להם את צורתם המודרנית, צובע אותם במטאפורה השירית ומוסיף להם את הברק הפיוטי.

על כל אלה, ועל כך שאנו מוצאים ביצירותיו של יהודה גור-אריה תרומה פוריה לספרות היידיש בת זמננו, החלטנו פה אחד להעניק לו את הפרס על שם דוד הופשטיין לשנת 2006.

מרדכי צאנין

יצחק לודן

רבקה בסמן בן-חיים